

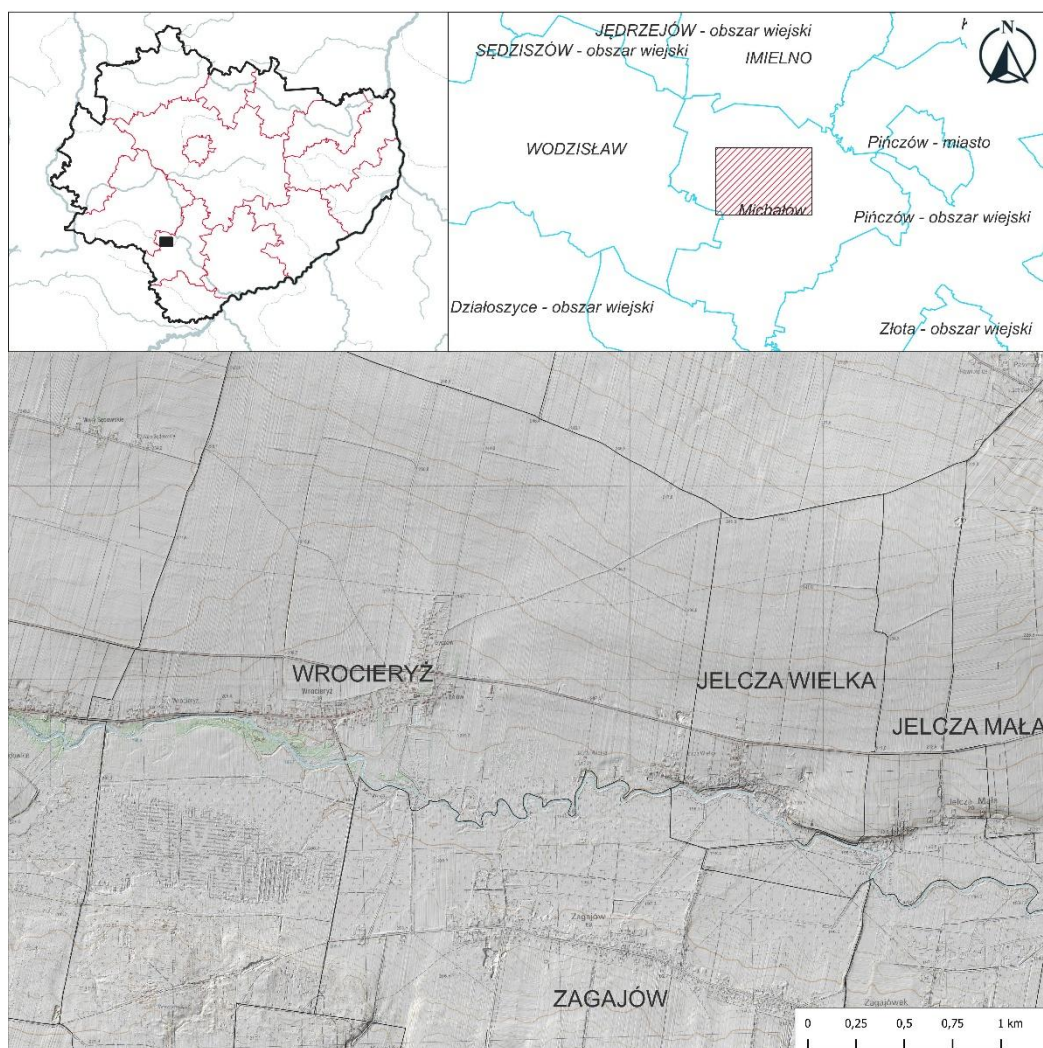
ŚWIĘTOKRZYSKI INFORMATOR ARCHEOLOGICZNY

ODKRYCIA
NR 11/2025

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Kielcach
ul. Ignacego Paderewskiego 34A, 25-502 Kielce
tel. 41 330 18 00
e-mail: sekretariat@wuoż.kielce.pl

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
Delegatura w Sandomierzu
ul. Juliusza Słowackiego 17, 27-600 Sandomierz
tel. 15 832 30 00
e-mail: sandomierz@wuoż.kielce.pl

WYKONANY ZE STOPU MIEDZI GROT BRONI DRZEWCOWEJ
KULTURY ŁUŻYCKIEJ Z WROCIERYŻA, GM. MICHAŁÓW, POW. PIŃCZOWSKI
– STAN. 4 AZP 93-61/33

OPIS:

Grot broni drzewcowej został wykonany ze stopu miedzi w technice odlewu (Ryc. 1). Posiada stożkową tuleję o przekroju kolistym oraz romboidalny, ostrołukowy liść z dwoma wysokimi żeberkami bocznymi, tworzącymi swego rodzaju zboczce, na obu jego stronach. Żeberka te rozchodzą się na tuleję w miejscu nasady liścia, a następnie łączą się (po jednym z każdej strony liścia) tuż poniżej jego nasady, przechodząc dalej w dół po bokach tulei. Obrys liścia w największym miejscu ma kształt ostrołu-

kowy. Szpic liścia jest lekko wygięty, z widocznym pęknięciem po jednej stronie. Na tulei znajdują się dwa przeciwległe otworki, położone na osi równoległej do płaszczyzny liścia. Na powierzchni tulei widoczne są szwy odlewnicze ze śladami szlifowania.

Grot zachował się w dobrym stanie. Powierzchnię tulei i liścia pokrywa warstwa zielonej patyny, miejscami intensywnie wypolerowanej, częściowo też usuniętej, co nadało przedmiotowi złocistą barwę.

Ryc. 1 – Wrocław – grot broni drzewcowej (nr inw. A.39). Na dole po konserwacji.

Wymiary: długość grotu – 13,0 cm, długość tulei – 4,7 cm, długość liścia – 8,3 cm, średnica podstawy tulei – 2,3 cm, grubość ścianek tulei – 0,3 cm, maksymalna szerokość liścia – 3,2 cm. Otworki do mocowania drzewca mają średnicę 0,3 cm i znajdują się 2,5 cm powyżej dolnej krawędzi tulei.

Ten typ grotów J. Fogel zakwalifikował do IX typu brązowych grotów oszczepów z żeberkami wychodzącymi na tulejkę poza nasadą liścia, reprezentowanych jednak przez okazy, w których żeberka przylegają do przedłużenia tulei na całą jej długości (FOGEL 1979, 95, tabl. X:9, 12). W ujęciu M. Gedla opisywane są one jako wariant z żeberkami po obu stronach tulei (GEDL 2009, 69). W literaturze przeważa rozbudowana forma opisu odno-

sząca się do dwóch żeberek towarzyszących przedłużeniu tulei.

Najbliższą terytorialną i formalną analogię stanowi grot z Witowa, gm. Koszyce, woj. małopolskie (MARCINIAK 1965, 76, 81-82; GEDL 2009, 70, nr 285), obecnie przechowywany w zbiorach Muzeum Narodowego w Kielcach (nr inw. MNKi/A/4541/1). Egzemplarz ten jest nieco smuklejszy i posiada liść o łagodniejszym, migdałowatym obrysie. Podobieństwo dotyczy przede wszystkim wyrazistego sposobu opracowania podwójnego żeberka. Grot ten wchodził w skład skarbu znalezionego na osadzie wczesnołużyckiej (MARCINIAK 1965). Należy również przywołać kolejny grot oszczepu z podwójnym żeberkiem, odkryty na terenie Niecki Nidziańskiej, z miejscowości Rogów, pow. pińczowski (za: KOSTRZEWSKI 1964, 59, 62, Ryc. 75:2) – obecnie wieś

ta administracyjnie należy do gminy Opatowiec, powiat kazimierski. Zbliżone proporcje do egzemplarza z Wrocieryża wykazuje grot z Siedliska, gm. Lubienia, woj. podkarpackie (CZOPEK 1985), a także z Żupawy, gm. Grębów, woj. podkarpackie (KOSTRZEWSKI 1964, 81, 87, Ryc. 124).

DATOWANIE:

Groty z żeberkami bocznymi po obu tronach tulei są formą charakterystyczną dla IV okresu epoki brązu – 1100-900 r. p.n.e. Przyjmuje się, że mogły one stanowić importy zza Karpat (KOSTRZEWSKI 1964, 13-14, MARCINIAK 1965, 81-82; GEDL 2009, 70).

OKOLICZNOŚCI ODKRYCIA:

Poszukiwania zabytków z użyciem detektora metali przeprowadzono w 2019 r. na podstawie pozwolenia konserwatorskiego.

Odkrywca: Jędrzejowska Grupa Poszukiwawcza „Trakt”. Przedmiot został znaleziony na jednym z pól wsi Wrocieryż i przekazany do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach, gdzie skatalogowano go pod nr inw. A.39.

Zabytek obecnie znajduje się w depozycie w Muzeum Regionalnym w Pińczowie.

LITERATURA:

CZOPEK S. 1985: *Brązowy grot oszczepu-włóczni z Siedliska, woj. rzeszowskie*, Wiadomości Archeologiczne 50, s. 159.

FOGEL J. 1979: *Studia nad uzbrojeniem ludności kultury łuczyckiej w dorzeczu Odry i Wisły*, Poznań.

GEDL M. 2009: *Die Lanzenspitzen in Polen*, Prähistorische Bronzefunde V/3, Mainz.

GURBA J. 1997: *Brązowy grot oszczepu z Michowa, woj. lubelskie*, Archeologia Polski Środkowowschodniej 2, s. 273-274.

KOSTRZEWSKI J. 1964: *Skarby i luźne znaleziska metalowe od neolitu do wczesnego okresu żelaza z górnego i środkowego dorzecza Wisły i górnego dorzecza Warty*, Przegląd Archeologiczny 15, s. 5-133.

MARCINIAK J. 1965: *Skarb brązowy z Witowa nad Wisłą*, Rocznik Muzeum Świętokrzyskiego 3, s. 75-92.

Daniel Czernek

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Kielcach

ORCID: 0009-0001-1615-0033